

SIKO Verksamhetsberättelse 2015

SIKO styrelse – Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation – lämnar härmed följande verksamhetsberättelse för 2015, SIKO:s 48:e verksamhetsår. *Fastställd på årsmöte 2016-02-27.*

Sammanfattning

SIKO arbetar med att tillföra kunskap om skärgårdslivets villkor och för att påverka berörda politiker, tjänstemän m fl att fatta beslut, som är positiva för dem som bor och verkar på öarna. I praktiken innebär detta att delta på många möten, exempelvis Regionala Skärgårdsrådet, Exekutivkommittén, Trafikantföreningen, Svealands Kustvattenvårdsförbund, Skärgårdarnas Riksförbund och Skärgårdsstiftelsen.

Verksamheten finansieras genom anslag från Landstinget samt medlemsföreningarnas medlemsavgifter. SIKO:s stadgar möjliggör numera för föreningar, som även har fritidsboende som medlemmar, att ansöka om medlemskap i SIKO. Efter stadgeändringen har föreningen Ornöborna blivit medlem och en ansökan om medlemskap från föreningen Svartsöborna inkommit.

SIKO:s uppgift och mål är att påverka för att tillförsäkra öbor möjligheten att på rimliga villkor bo kvar och verka i sin livsmiljö. Syftet är också att aktivt medverka till att skapa förutsättningar för människor i alla åldrar att bosätta sig och arbeta i skärgården och därmed säkerställa året-runt-skärgårdens fortlevnad, genom tillgång till grundläggande service såsom kommunikationer, post- och kassaservice, livsmedel, bränsleförsörjning etc.

Under 2015 har följande frågor varit i fokus:

- ✧ Bredband – SIKO har framgångsrikt drivit projekt BUD (Bredband – Utbyggnad – Drift), som medverkat till att utbyggnad av bredband genom byalagsmetoden nu når 1600 abonnenter och inom 3 år totalt 3000 abonnenter, samtliga på våra öar. Ett omfattande och arbetskrävande projekt, som har få motsvarigheter i Sverige. Arbetet har baserats på SIKO:s omfattande kontaktnät och hade inte gått att genomföra utan detta. SIKO:s medlemsföreningar har många gånger tjänat som grund för de nybildade bredbandsföreningarna. Jämföras kan med det mycket få aktiviteter som skett i skärgårdskommunernas fastlandsdelar. Totalt har detta lett till att ca 75 miljoner kr investerats i fast infrastruktur i skärgården. Målsättningen är att detta ska minska risken för avfolkning och leda till en utveckling av vår bygd.
- ✧ Besöksnäring – SIKO har tillsammans med Hembygdsförbundet tagit fram en inventering över skärgårdens samtliga museer. Arbetet avser resultera i en broschyr, som i sin tur kan inspirera till ökade besök i skärgården. På grund av avsaknad av finansiering har inte broschyren kunnat tryckas än, men faktainnehållet finns

framtaget. Projektet har haft stöd av skärgårdslandstingsrådet Gustav Hemming.

- ✦ Sjötrafiken – SIKO, tillsammans med övriga skärgårdsorganisationer, deltar i SL:s och Waxholmsbolagets Referensgrupp för utveckling av sjötrafiken. SIKO bidrar med kunskap om vilka förutsättningar som behöver uppfyllas för att sjötrafiken ska fungera för skärgårdens bofasta och företag. Speciellt driver SIKO som enda organisation även frågan om sysselsättningseffekten i skärgården. Sjötrafiken svarar genom de små rederierna för en betydande del av de fasta arbetstillfällena. SIKO är också med två ledamöter representerat i Trafikantföreningens styrelse.
- ✦ Skärgårdsskolorna – SIKO stöttar föräldraaktioner när skärgårdsskolorna är hotade. Detta är en ständigt pågående verksamhet, eftersom skolorna utgör navet i vår samhällsutveckling.
- ✦ Skärgårdens unga – se ovan – skärgårdsskolorna är den enskilt viktigaste ungdomsfrågan, men när förutsättningar funnits har SIKO även ordnat utbildningar (navigation, fyrhjulingskörkort) och andra aktiviteter. På den studieresa till Brändö skärgårdskommun på Åland som SIKO arrangerade i oktober 2015, inbjöds två bofasta skärgårdsungdomar att följa med. Utbyte med andra skärgårdars bofasta stärker identiteten som bofast i skärgården och ger även inspiration till utveckling av näringar och försörjning.
- ✦ Strandskydd – SIKO har lagt ner mycket arbete på att lämna väl förankrade och övervägda synpunkter på skärgårdskommunernas strandskyddsremisser. SIKO har i samarbete med Företagarna Skärgården en särskild utsedd expertgrupp inom detta område, då denna fråga är av avgörande betydelse för skärgårdens möjlighet till tillväxt. SIKO träffade Strandskyddsdelegationen under hösten och fick möjlighet att tillföra ett bofast-perspektiv till den slutrapport som Strandskyddsdelegationen presenterade i december. Frågan kommer att engagera oss fortlöpande under många år framöver.
- ✦ Post- paket- och kassaservice – SIKO har en fortsatt aktiv del i att det nu finns politiska drivkrafter som arbetar för att stoppa planerade försämringar.
- ✦ Bilbesiktning – kontakter för att bilbesiktning även fortsättningsvis kommer att genomföras på öar utan fast broförbindelse eller vägfärja.
- ✦ "Skärgårdskunskap" - SIKO har uppdaterat en presentation riktad till politiker och tjänstemän som används i många sammanhang för att ge möjlighet att förstå villkoren för de som bor och verkar i skärgården.
- ✦ Studieresa till Brändö skärgårdskommun på Åland - SIKO arrangerade i oktober 2015 en studieresa till Brändö skärgårdskommun. Kommundirektör John Wrede var värd för besöket och flera representanter från kommunledningen medverkade. Ett seminarium med rubriken "Hur du läser av en ö" leddes av författaren till en bok med samma titel, Christian Pleijel från Kökar. Utbyte med andra skärgårdars bofasta stärker identiteten som bofast i skärgården och ger även inspiration till utveckling av näringar och försörjning.

SIKO:s arbetssätt

Tyvärr karakteriseras SIKO:s arbete mycket av att motverka försämringar – i likhet med situationen i många av Sveriges glesbygder.

SIKO arbetar bl a genom att ha en öppen dialog på möten och seminarier som SIKO arrangerar och som är öppna för alla skärgårdsbor samt för politiker och tjänstemän som arbetar med skärgårdsfrågor.

SIKO är representerade i flera Skärgårdsråd på regional och lokal nivå och deltar aktivt även på övriga möten, seminarier och konferenser där skärgårdsfrågorna finns på agendan.

SIKO:s viktigaste och mest tidskrävande arbetsuppgift är att ha ständig handlingsberedskap för att delta i de dialoger kring skärgårdsfrågornas utveckling, som SIKO initierar eller blir inbjuden till. Under 2015 har SIKO:s representanter, utöver interna AU och styrelsemöten, deltagit i 116 möten (allt från bredband till sjötrafik och besöksnäring). SIKO uppskattar det engagemang politiker och tjänstemän visar genom att bjuda in till överläggningar och ser det som SIKO:s viktigaste roll att kunna representera de bofastas synpunkter och kunskap.

Organisation

SIKO organiserar 12 lokala skärgårdsföreningar i Stockholms län och är i sin tur medlem i Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, som har 15 medlemsföreningar från Sveriges samtliga kustlän och de större insjöarna.

SIKO:s medlemsföreningar: Björkö Arholma skärgårdsförening, Arholma Skärgårdsförening, Blidö-Frötuna Skärgårdsförening, Föreningen Rindöborna, Östra Lagnö Byalag, Mellanskärgårdens Intresseförening, Runmarö Intresseförening, Sandhamnsområdets Intresseförening, Nämdö Hembygdsförening, Södra Skärgårdens Intresseförening, Utö Kontakt- och Intresseförening samt Ornöborna.

Ledamöter i SIKO:s styrelse:

- ✦ *Ulf Westerberg, Möja (Mellanskärgårdens Intresseförening) - ordförande*
- ✦ *Björn Sjöblom, Yxlan (Blidö-Frötuna Skärgårdsförening)*
- ✦ *Björn Cederwall, Svartsö (Mellanskärgårdens Intresseförening)*
- ✦ *Arne Griphult, Östra Lagnö (Östra Lagnö Byalag)*
- ✦ *J-E Jäderlund, Rindö (Föreningen Rindöborna)*
- ✦ *Ulla Larsson, Runmarö (Runmarö Intresseförening)*
- ✦ *Alf Anderin, Svenska Högarna (Blidö-Frötuna Skärgårdsförening)*
- ✦ *Gunilla Söderqvist, Nämdö (Nämdö Hembygdsförening) – vice ordförande*
- ✦ *Per Frideen, Ornö (Ornö Skärgård)*
- ✦ *Charlotte Schröder, Utö (Utö Kontakt- och Intresseförening)*
- ✦ *Bo Tyrefors, Gålö (Södra Skärgårdens Intresseförening)*

Adjungerade:

- ✦ *Britt Fogelström, Möja - sekreterare*
- ✦ *Urban Gunnarsson, Norrtälje - kassör*

Ersättare i styrelsen:

- *Thomas Johansson, Äpplarö (Mellanskärgårdens Intresseförening)*
- *Peter Nord, Utö (Utö Kontakt- och Intresseförening)*
- *Lars Olsson, Ornö (Ornö Skärgård)*
- *Joel Nordstedt, Söderöra (Blidö-Frötuna Skärgårdsförening).*

Revisorer:

Lennart Rohdin, och Sture Malmgren; ersättare: Ingalill Wikström

SIKO AU, arbetsutskott:

Ordförande *Ulf Westerberg, Möja*

Vice ordförande *Gunilla Söderqvist, Nämdö*

Sekreterare *Britt Fogelström, Möja*

Kassör *Urban Gunnarsson, Norrtälje*

Årsmöte, styrelsemöten och AU-möten under året

Årsmötet hölls på Näslingen den 15 februari 2015. Beslut om stadgeändringar fattades i likhet med föregående årsmöte (två årsmötesbeslut krävs för stadgeändringar). De nya stadgarna har tagit hänsyn till samhällsutvecklingen, där gränsen mellan bofast och fritidsboende inte alltid är så tydlig. Även skärgårdsföreningar med fritidsboende som fullvärdiga medlemmar kan enligt de nya stadgarna ansöka om medlemskap i SIKO, förutsatt att föreningens ändamål är i samklang med SIKO:s uppgift att värna året-runt-skärgårdens fortlevnad.

Styrelsen har haft sju styrelsemöten fram till årsskiftet. Det är mycket tid som läggs ner i res- och arbetstid enbart för styrelsemötena, främst beroende på att det är tidskrävande att resa till och från öarna.

AU (arbetsutskottet) har haft åtta protokollförda sammanträden (minnesanteckningar) fram till årsskiftet. Distansmöten (telefon / skype) tillämpas i ökad omfattning.

Regelbundna möten i övrigt

SIKO deltar regelmässigt på möten med flera olika aktörer.

- ✧ I det **Regionala Skärgårdsrådet** har SIKO fyra ordinarie och lika många ersättare. Föreningen har varit representerat på alla möten i Regionala rådet under året. Ulf Westerberg har under året tillsammans med två kommunala representanter och Regionala rådets ordförande, Gustav Hemming, suttit i presidiet för Regionala rådet.
- ✧ I **Exekutivkommittén** har Ulf Westerberg suttit som representant för de olika skärgårdsorganisationerna.
- ✧ I **Skärgårdsstiftelsen** har SIKO två adjungerade platser, SIKO har varit representerat på samtliga möten och har sedan rapporterat vidare till SIKO på styrelsemötena.
- ✧ SIKO har även representation i **Skärgårdens Trafikantförenings** styrelse. Dessa representanter har deltagit i samtliga möten samt rapporterat till SIKO:s styrelse.

- ✦ SIKO har också en representant i **Svealands Kustvattenvårdsförbunds** styrelse, samt har med representanter på årsstämman.
- ✦ Representanter i **LAG-gruppen i Leader UROSS** är individuellt valda utifrån kompetens och geografisk placering. SIKO finns genom medlemmar representerat i LAG.

Skärgårdarnas Riksförbund

SIKO är medlem i den rikstäckande skärgårdsföreningen Skärgårdarnas Riksförbund, SRF. SIKO har fyra ordinarie platser på SRF:s representantskapsmöten. Andra mindre föreningar har två platser.

SIKO:s styrelse har beslutat att två av platserna ska vara samma personer som representerar för att få kontinuitet. Övriga två platser tillsätts beroende på ämne på mötet. Beslut tas inför varje möte. Detta för att de personer som har speciell sakkunskap och intresse för de frågor som ska avhandlas ska kunna medverka. Det är även ett sätt att sprida kunskap om vad SIKO och SRF arbetar med. SIKO har varit representerat på alla SRF möten. SIKO har även med representanter i SRF:s arbetsgrupper, färje-, bo-, skärgårdsbönder, miljö och energigruppen där man mer konkret arbetar med frågorna.

Övriga möten

- ✦ **Green Islandsprojektet** SIKO har varit representerad vid ett flertal möten och andra aktiviteter i det EU-finansierade Green Islandsprojektet. Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län har varit lead partner för projektet som syftar till att inventera, analysera och bearbeta uppgifter om dagsläget på öar, speciellt vad gäller energi-, avlopps-, transport- och sophanteringsfrågor. SIKO har medlemsföreningar vars öar deltagit i projektet och SIKO:s styrelse har därigenom fått rapporter över utvecklingen.
- ✦ **Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete** SIKO representanter deltar i möten.
- ✦ Kopplat till **sjötrafikupphandlingen** har SIKO:s representanter deltagit på ett flertal möten. Det har varit möten både med företrädare för Waxholmsbolaget där vi framfört våra synpunkter på upphandlingen samt möten med andra skärgårdsorganisationer. Fr o m 2015 är det även regelbundna möten i SL:s och Waxholmsbolagets Referensgrupp för utveckling av sjötrafiken
- ✦ **AMF1** har informationsmöten två gånger om året. Dessa kallas också **Skärgårdsråd**, vilket kan skapa en viss förvirring då begreppet skärgårdsråd oftast förknippas med kommunernas Skärgårdsråd. På de möten som anordnats har SIKO varit representerade.
- ✦ SIKO har även haft möten med **Skärgårdsstiftelsen och Landstingets handläggare** där gemensamma skärgårdsfrågor diskuterats.
- ✦ SIKO har inga egna lokaler - genom att låna lokaler hos andra organisationer får SIKO även möjlighet till en nära dialog med andra som arbetar med skärgårdsfrågor exempelvis Sjöpolisen, Kustbevakningen och Kustvattenvårdsförbundet.
- ✦ Det har även varit **ett flertal andra möten** där SIKO på något sätt deltagit, exempelvis konferenser om RUFs och Leader (EU fonder).

De som deltagit i något möte som representant för SIKO lämnar en kort rapport skriftlig från mötet som läggs upp på hemsidan, möjlighet till dialog finns på SIKO:s styrelsemöten.

Övrigt

Lokala skärgårdsråd: Det finns Lokala Skärgårdsråd i samtliga skärgårds-kommuner. Genom de lokala föreningarnas representanter kan aktuella frågor föras vidare till SIKO. SIKO:s ordförande och AU representanter har även fortlöpande kontakter med de lokala skärgårdsföreningarna samt med politiker och myndighetsrepresentanter.

Media: Massmediekontakter initieras dels av SIKO när det finns anledning att föra ut budskap i aktuella skärgårdsfrågor, dels av journalister som efterfrågar kommentarer i olika frågor. Under året har SIKO:s frågor på detta sätt vid många tillfällen förts ut till allmänheten främst genom tidningen Skärgården (bl a en debattartikel i decembernumret) och via nättidningen Skärgårdsbryggan.

Information: På SIKOs hemsida, www.siko.org.se , läggs aktuell information fortlöpande ut och finns snabbt tillgänglig. SIKO medverkar även som redaktörer på www.skargardsbryggan.com , där man hittar skärgårdsnyheter.

Remissvar på utredningar, tillståndsskrivelser mm: SIKO har under året lämnat remissvar på exempelvis kommunala översiktsplaner, svävertillstånd och andra marina trafikfrågor. SIKO har också varit behjälplig när det gäller remissvar som Skärgårdarnas riksförbund skrivit.

Ekonomi

Årets resultat och balansräkning redovisas på separat bilaga.

Summa rörelsens totala kostnader under året är 467.633 kronor (jmf 2014, 415.441 kronor).

Denna ökning beror till största delen på bredbandsprojekt 16.000 kronor, utbildning 6.000 kronor och ungdomsverksamhet 10.000 kronor.

Dessa kostnader ryms dock inom beslutad budget för 2015.

Slutord

SIKO ser fram emot att fortsatt bevaka och utveckla frågor kring:

- ✦ Skärgårdsskolorna
- ✦ Ungdomar
- ✦ Kommunikationer
- ✦ Sjötrafik
- ✦ Bredband
- ✦ Samhällsservice i övrigt
- ✦ Besöksnäring
- ✦ Miljö
- ✦ Dialogen med myndigheter
- ✦ Dialog med politiker

Förutsättningarna för SIKO att göra ett bra arbete är dels att engagemanget för en levande skärgård delas med tjänstemän och politiker, dels att SIKO har tillgång till ett unikt nätverk av skärgårdsbor genom de lokala medlemsföreningarna. TACK till tjänstemän, politiker och bofasta för god samverkan under 2015!

För den som är intresserad att fördjupa sig finns ett flertal protokoll och minnesanteckningar tillgängliga från de olika mötena, kontakta sekreteraren.

Skärgården februari 2016
SIKO:s styrelse:

Ulf Westerberg, ordf
Möja

Gunilla Söderqvist, vice ordf
Nämdö

Urban Gunnarsson, kassör
Norrtälje

Britt Fogelström, sekr
Möja

Björn Sjöblom, Yxlan

Björn Cederwall, Svartsö

Arne Griphult, Östra Lagnö

J-E Jäderlund, Rindö

Ulla Larsson, Runmarö

Alf Anderin, Svenska Högarna

Per Frideen, Ornö

Charlotte Schröder

Bo Tyrefors, Gålö

Bilaga:

"Kort SIKO-rapport 2015" - ett dokument som togs fram till ett möte med Landstinget om SIKO:s roll och finansiering.